

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-145-22

Druk nr 2696
Warszawa, 14 października 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy

- o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe.

Rada Ministrów uznała ww. projekt za pilny, ponieważ regulacje mają na celu ograniczenie negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej dla polskich gospodarstw domowych, których głównym źródłem ciepła są instalacje zasilane węglem kamiennym.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Aktywów Państwowych.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe¹⁾

Art. 1. Ustawa określa zasady, warunki i tryb:

- 1) sprzedaży przez niektóre podmioty paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych;
- 2) zakupu preferencyjnego paliwa stałego;
- 3) przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania niektórym podmiotom rekompensat z tytułu sprzedaży paliwa stałego, o którym mowa w pkt 1, oraz właściwość organów w tych sprawach.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) gospodarstwie domowym – rozumie się przez to gospodarstwo domowe prowadzone przez:
 - a) osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
 - b) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe);
- 2) paliwie stałym – rozumie się przez to węgiel kamienny;
- 3) podmiocie wprowadzającym do obrotu – rozumie się przez to spółkę kapitałową, w której bezpośrednim lub pośrednim udziałowcem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa, zajmującą się wprowadzaniem do obrotu paliwa stałego, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 11;
- 4) podmiocie wypłacającym – rozumie się przez to Zarządcę Rozliczeń S.A., o którym mowa w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz ustawę z dnia 15 września 2022 r. ustawę o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 311);

- 5) zakupie preferencyjnym – rozumie się przez to zakup paliwa stałego przez osoby fizyczne w gospodarstwie domowym na zasadach określonych w ustawie.

Art. 3. 1. W terminie do dnia 30 kwietnia 2023 r. podmiot wprowadzający do obrotu może sprzedawać gminom paliwo stałe, z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych.

2. Podmiot wprowadzający do obrotu, jest obowiązany do wystawienia faktury za sprzedaż paliwa stałego po cenie określonej w umowie, o której mowa w art. 3 ust. 43, zgodnie z art. 106e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, 974, 1137 i 1301). Za datę sprzedaży uznaje się datę sprzedaży paliwa stałego zapisaną na fakturze.

3. Gmina, która zamierza dokonać zakupu paliwa stałego zgodnie z ust. 1, zawiera umowę z podmiotem wprowadzającym do obrotu, po dokonaniu wstępnego ustalenia liczby gospodarstw domowych znajdujących się na terenie tej gminy zainteresowanych zakupem paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego.

4. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawiera co najmniej określenie:

- 1) stron tej umowy;
- 2) sortymentu paliwa stałego i jego ilości wyrażonej w tonach;
- 3) ceny paliwa stałego za tonę;
- 4) terminu dokonania przez gminę płatności z tytułu zakupu paliwa stałego;
- 5) sposobu, warunków i terminu odbioru od podmiotu wprowadzającego do obrotu paliwa stałego przez gminę.

5. Gmina odbiera paliwo stałe będące przedmiotem umowy, o której mowa w ust. 3, z położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca jego składowania przez podmiot wprowadzający do obrotu, w terminie i na warunkach określonych w tej umowie.

6. Cena paliwa stałego, o której mowa w ust. 4 pkt 3, nie może być wyższa niż 1500 złotych brutto za tonę paliwa stałego. Do ceny tej nie wlicza się kosztów transportu paliwa stałego z położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca składowania przez podmiot wprowadzający do obrotu tego paliwa stałego do miejsca jego składowania przez gminę.

7. Termin dokonania przez gminę płatności z tytułu realizacji umowy, o której mowa w ust. 3, nie może być krótszy niż 60 dni liczonych od dnia wystawienia faktury, o której mowa w ust. 2.

8. Do umowy, o której mowa w ust. 3, nie stosuje się przepisów art. 8 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 893).

9. Gminy mogą dokonywać wspólnego zakupu paliwa stałego w ramach umowy zawartej między gminami.

10. W umowie, o której mowa w ust. 9, gminy określają w szczególności:

- 1) która gmina jest właściwa do zakupu paliwa stałego;
- 2) na terenie której gminy paliwo stałe będzie składowane lub wydawane gospodarstwom domowym znajdującym się na terenie tych gmin;
- 3) podział zadań między organami gmin będących stroną tej umowy;
- 4) zasady rozliczania kosztów poniesionych przez każdą z gmin.

11. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz podmiotów wprowadzających do obrotu uprawnionych do prowadzenia sprzedaży, o której mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę zdolność podmiotu wprowadzającego do obrotu do zapewnienia dostaw paliwa stałego oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb obywateli w odniesieniu do dostępności paliwa stałego.

Art. 4. 1. W przypadku gdy dana gmina nie zawrze umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie tej gminy może być prowadzona przez gminę bezpośrednio sąsiadującą z gminą właściwą ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej w gospodarstwie domowym, zwaną dalej „gminą sąsiednią”, lub przez inny podmiot będący pośredniczącym podmiotem węglowym, o którym mowa w art. 2 pkt 23a ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 143, 1137, 1488 i 1967), zwany dalej „innym podmiotem”.

2. Gmina sąsiednia albo inny podmiot zawierają z podmiotem wprowadzającym do obrotu umowę, o której mowa w art. 3 ust. 3, przy czym do innego podmiotu nie stosuje się art. 3 ust. 7–9.

3. Cena paliwa stałego, po której inny podmiot sprzedaje paliwo stałe nabyte na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych nie może być wyższa niż 2200 złotych brutto za tonę paliwa stałego.

Art. 5. 1. Paliwo stałe nabyte przez gminę na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, podlega sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego w celu zaspokojenia potrzeb

własnych gospodarstw domowych znajdujących się na terenie danej gminy, a w przypadku gmin które zawarły umowę określoną w art. 3 ust. 9 – w celu zaspokojenia potrzeb własnych gospodarstw domowych znajdujących się na terenie gmin objętych tą umową.

2. Gmina sprzedaje paliwo stałe w ramach zakupu preferencyjnego po cenie nie wyższej niż 2000 złotych brutto za tonę tego paliwa stałego.

3. Do ceny, o której mowa w ust. 2, nie wlicza się kosztów transportu paliwa stałego z miejsca składowania w gminie do gospodarstwa domowego.

4. Gmina wprowadza i aktualizuje w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967) informacje o cenie, o której mowa w ust. 2.

5. Gmina może prowadzić sprzedaż, o której mowa w ust. 1:

- 1) za pośrednictwem jednostki organizacyjnej gminy,
- 2) w ramach umowy, o której mowa w art. 3 ust. 9,
- 3) za pośrednictwem spółek, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679), lub
- 4) w ramach umowy z innym podmiotem, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561).

6. Do gminy oraz podmiotów, o których mowa w ust. 5 pkt 1, 3 i 4, nie stosuje się przepisu art. 13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. poz. 835 i 1713).

7. Różnica między określoną w umowie, o której mowa w art. 3 ust. 3, ceną zakupu paliwa stałego przez gminę a ceną sprzedaży tego paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego stanowi dochód gminy.

Art. 6. 1. Do zamówień udzielanych w celu realizacji zadania określonych w przepisach niniejszej ustawy nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, 1812 i 1933).

2. Zamawiający, w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę (firmę) i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;

- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr oraz zakresu usług;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;
- 5) wskazanie okoliczności faktycznych uzasadniających udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Art. 7. 1. Nie popełnia przestępstwa, o którym mowa w art. 296 § 1, 1a, 3 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855), osoba obowiązana do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą podmiotu wprowadzającego do obrotu, która podjęła lub wykonała decyzję o sprzedaży gminie, podmiotowi, o którym mowa w art. 5 ust. 5, lub innemu podmiotowi paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie z przeznaczeniem do sprzedaży gospodarstwom domowym w ramach zakupu preferencyjnego.

2. Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej lub likwidator podmiotu wprowadzającego do obrotu, nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 293 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 i 1488) za szkody powstałe w wyniku sprzedaży gminie, podmiotowi, o którym mowa w art. 5 ust. 5, lub innemu podmiotowi paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie z przeznaczeniem do sprzedaży gospodarstwom domowym w ramach zakupu preferencyjnego.

Art. 8. 1. Do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692 i 1967).

2. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, ilość paliwa stałego dostępną dla jednego gospodarstwa domowego w ramach zakupu preferencyjnego odpowiednio w okresie:

- 1) do dnia 31 grudnia 2022 r.,
- 2) od dnia 1 stycznia 2023 r.

– uwzględniając ilość paliwa stałego będącego w posiadaniu podmiotów wprowadzających do obrotu oraz konieczność zaspokojenia podstawowych potrzeb obywateli w odniesieniu do dostępności paliwa stałego.

Art. 9. 1. W przypadku gdy zakup preferencyjny paliwa stałego następuje:

- 1) w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej w gospodarstwie domowym – zakupu preferencyjnego dokonuje się na wniosek o zakup preferencyjny, zwanego dalej „wnioskiem o zakup”;
- 2) w gminie sąsiedniej albo od innego podmiotu – zakupu preferencyjnego dokonuje się po przedstawieniu zaświadczenia, wystawionego przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej w gospodarstwie domowym, o którym mowa w art. 13.

2. Osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, o której mowa w art. 8 ust. 1, może złożyć wniosek o zakup albo wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2023 r.

Art. 10. 1. Wniosek o zakup zawiera:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) adres, pod którym jest prowadzone gospodarstwo domowe, na rzecz którego jest dokonywany zakup preferencyjny;
- 3) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu wnioskodawcy;
- 4) określenie ilości paliwa stałego, o zakup której występuje wnioskodawca w ramach zakupu preferencyjnego;
- 5) informację, czy wnioskodawca dokonał już zakupu preferencyjnego wraz z podaniem ilości paliwa stałego nabytego w ramach tego zakupu preferencyjnego.

2. Informacje przedstawione we wniosku o zakup składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 11. 1. Wniosek o zakup składa się na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344).

2. W przypadku złożenia wniosku o zakup za pomocą środków komunikacji elektronicznej wniosek o zakup opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji może udostępnić usługę umożliwiającą złożenie wniosku o zakup za jego pośrednictwem za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w tym przy użyciu publicznej aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 19e ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087).

4. Wniosek o zakup złożony przy użyciu publicznej aplikacji mobilnej opatruje się zaawansowaną pieczęcią elektroniczną ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy z wykorzystaniem certyfikatu, o którym mowa w art. 19e ust. 2a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, wydanego użytkownikowi publicznej aplikacji mobilnej po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 tej ustawy.

Art. 12. 1. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o zakup, w szczególności w zakresie wypłacenia na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi wnioskodawca, dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, lub pozytywnego rozpatrzenia wniosku o wypłatę na rzecz tego gospodarstwa domowego dodatku węglowego.

2. W przypadku gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna w gospodarstwie domowym spełniająca warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, która nie złożyła wniosku o wypłatę tego dodatku, wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o zakup w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967). Przepisy art. 2 ust. 3a–7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym stosuje się odpowiednio.

3. Dokonując weryfikacji wniosku o zakup, wójt, burmistrz albo prezydent miasta bierze pod uwagę również dane zgromadzone w rejestrze PESEL oraz rejestrze mieszkańców, o których mowa odpowiednio w art. 6 ust. 1 i art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).

Art. 13. 1. W przypadku gdy zakup preferencyjny paliwa stałego następuje w gminie sąsiedniej albo od innego podmiotu osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, o której mowa w art. 8 ust. 1, składa do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, wniosek o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wypłacenie na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi ta osoba fizyczna, dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, albo pozytywnego rozpatrzenia wniosku o wypłatę na rzecz tego gospodarstwa domowego dodatku węglowego, zwanego dalej „zaświadczeniem”.

2. Zaświadczenie zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby fizycznej w gospodarstwie domowym, której jest wydawane zaświadczenie;
- 2) adres, pod którym jest prowadzone gospodarstwo domowe w skład którego wchodzi osoba fizyczna, której jest wydawane zaświadczenie;
- 3) informację o:
 - a) wypłaceniu na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi osoba fizyczna, której jest wydawane zaświadczenie, dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, albo
 - b) pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o wypłatę na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi osoba fizyczna, której jest wydawane zaświadczenie, dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

3. W przypadku gdy z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpiła osoba fizyczna w gospodarstwie domowym spełniająca warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, która nie złożyła wniosku o wypłatę tego dodatku, wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji tego wniosku w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Przepisy art. 2 ust. 3a–7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz art. 12 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wójt, burmistrz albo prezydent miasta w zaświadczeniu, w miejsce informacji, o której mowa w ust. 2 pkt 3, podaje informację potwierdzającą, że główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego, w skład którego

wchodzi osoba fizyczna, której jest wydawane zaświadczenie jest zgodne z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

5. Wójt, burmistrz albo prezydenta miasta wydaje zaświadczenie w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Wydanie zaświadczenia jest wolne od opłat.

6. Zaświadczenie wydaje się jednokrotnie i w jednym egzemplarzu, w każdym z okresów określonych w art. 8 ust. 2. Zaświadczenie jest ważne w okresie, w którym zostało wydane.

Art. 14. 1. Osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, o której mowa w art. 8 ust. 1, zamierzająca dokonać zakupu preferencyjnego w gminie sąsiedniej albo od innego podmiotu przed zawarciem umowy sprzedaży paliwa stałego składa odpowiednio w tej gminie albo temu podmiotowi zaświadczenie.

2. Gmina sąsiednia albo inny podmiot zawiera z osobą fizyczną, o której mowa w ust. 1, umowę sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego w ilości nieprzekraczającej ilości tego paliwa stałego określonej dla danego okresu objętego zaświadczeniem określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 2.

3. Gmina sąsiednia albo inny podmiot przechowuje zaświadczenie przez 5 lat od dnia zawarcia umowy sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego.

4. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, zaświadczenia podlegają trwałemu zniszczeniu.

Art. 15. Rada gminy może określić, w drodze uchwały:

- 1) tryb i sposób rozpatrywania wniosków o zakup,
 - 2) kryteria dotyczące pierwszeństwa dokonania zakupu preferencyjnego,
 - 3) dokumenty dołączane do wniosku o zakup preferencyjny potwierdzające spełnienie przez wnioskodawcę kryteriów, o których mowa w pkt 2,
 - 4) sposób rozliczeń między gminą a osobą dokonującą zakupu preferencyjnego,
 - 5) w przypadku gdy sprzedaż następuje na rzecz mieszkańców gminy sąsiedniej, kryteria ustalania kolejności sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego osobom fizycznym w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie gminy sąsiedniej
- mając na uwadze zapotrzebowanie na paliwo stałe w danej gminie, dostępność paliwa stałego, a także sytuację finansową mieszkańców tej gminy i konieczność realizacji przez gminę zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny.

Art. 16. 1. Podmiot wprowadzający do obrotu może wystąpić do podmiotu wypłacającego z wnioskiem o wypłatę rekompensaty w wysokości różnicy między kwotą przychodów ze sprzedaży paliwa stałego na podstawie umów, o których mowa w art. 3 ust. 3, uzyskanych w okresie wskazanym w ust. 6, a kwotą poniesionych przez podmiot wprowadzający do obrotu uzasadnionych kosztów paliwa stałego sprzedanego w tym okresie:

- 1) kosztów zakupu paliwa stałego wynikających z zawartych umów między podmiotem wprowadzającym do obrotu a podmiotami wybranymi przez podmiot wprowadzający do obrotu i na warunkach przez niego ustalonych;
- 2) opłat celnych, akcyzowych, podatkowych, administracyjnych i innych związanych z zakupem paliwa stałego, o ile nie podlegają zwrotowi;
- 3) kosztów zabezpieczenia ryzyka rynkowego obrotu paliwem stałym, w tym w zakresie zmiany ceny paliwa stałego oraz ryzyka walutowego w przypadku zakupów realizowanych w walucie innej niż złoty polski, wynikających z zawartych umów;
- 4) kosztów sprowadzenia do Polski paliwa stałego transportem kolejowym, samochodowym lub drogą morską, wynikających z zawartych umów;
- 5) kosztów operacji logistycznych w portach, na placach składowych oraz w innych miejscach wykorzystywanych w procesie pozyskania i przetworzenia paliwa stałego, w tym kosztów rozładunku i załadunku paliwa stałego z i na środki transportu, kosztów składowania, mieszania, kruszenia, glikolowania, rozmrażania paliwa stałego, kosztów przeładunku z jednego środka transportu na inny, kosztów hałdowania paliwa stałego oraz zabezpieczania pryzm paliwa stałego, wynikających z zawartych umów;
- 6) kosztów sortowania lub przesiewania paliwa stałego wynikających z zawartych umów;
- 7) kosztów usług agencyjnych, spedycyjnych i tym podobnych, w tym związanych ze wsparciem w bieżącej obsłudze portów, placów składowych lub innych miejsc wykorzystywanych w procesie pozyskania i przetworzenia paliwa stałego, oraz przemieszczeń paliwa stałego pomiędzy tymi miejscami, wynikających z zawartych umów;
- 8) kosztów usług inspekcyjnych w zakresie badania jakości paliwa stałego i ilości paliwa stałego przechowywanego w portach morskich lub na placach składowych, wynikających z zawartych umów.

2. Wysokość rekompensaty w danym okresie miesięcznym oblicza podmiot wprowadzający do obrotu.

3. Podmiotem odpowiedzialnym za rozpatrywanie wniosków o wypłatę rekompensaty i jej wypłatę jest podmiot wypłacający.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie podmiotu wprowadzającego do obrotu – jego nazwę (firmę), adres siedziby i adres poczty elektronicznej;
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 4) wyrażoną w tonach ilość paliwa stałego sprzedanego gminom na podstawie umów, o których mowa w art. 3 ust. 3, w okresie wskazanym w ust. 6;
- 5) wnioskowaną wysokość rekompensaty;
- 6) oznaczenie okresu, którego dotyczy wniosek;
- 7) numer rachunku bankowego, na który ma zostać dokonana wypłata rekompensaty;
- 8) imiona, nazwiska oraz numery PESEL pełnomocników ustanowionych do dokonywania czynności prawnych w imieniu podmiotu wprowadzającego do obrotu i ich adresy poczty elektronicznej;
- 9) inne informacje niezbędne do obliczenia i wypłaty rekompensaty.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) szczegółową kalkulację wnioskowanej kwoty rekompensaty, wraz z wykazem i wysokością kosztów;
- 2) zestawienie numerów faktur wraz z określeniem wyrażonej w tonach, odrębnie dla każdej faktury, ilości paliwa stałego sprzedanego na podstawie umów, o których mowa w art. 3 ust. 3, daty sprzedaży, nazwy gminy lub podmiotu nabywającego paliwo stałe, ceny i wartości tego paliwa stałego;
- 3) oświadczenie o treści: „Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, oświadczam, że wszystkie dane i informacje, podane we wniosku o wypłatę rekompensaty, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe, za miesiąc 202...r., są zgodne z prawdą.”; oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny; klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się za okres miesiąca kalendarzowego, w terminie 60 dni od ostatniego dnia miesiąca, którego dotyczy wniosek. W przypadku złożenia wniosku o wypłatę rekompensaty z niedochowaniem terminu wniosek pozostawia się bez rozpoznania. Kwota rekompensaty nieuwzględniona we wniosku za okres danego miesiąca kalendarzowego, może zostać uwzględniona we wniosku o rozliczenie rekompensaty, o którym mowa w art. 18 ust. 1.

7. Składanie, weryfikacja i rozpatrywanie wniosków o wypłatę rekompensaty, a także korespondencja z podmiotem wypłacającym odbywa się wyłącznie w formie elektronicznej.

8. Wniosek o wypłatę rekompensaty składa się do podmiotu wypłacającego przy użyciu formularza udostępnionego na stronie internetowej administrowanej przez ten podmiot i opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym osób uprawnionych do reprezentacji podmiotu wprowadzającego do obrotu.

Art. 17. 1. Podmiot wypłacający weryfikuje wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, pod względem wysokości wnioskowanej rekompensaty, prawidłowości dokonanych obliczeń i kompletności wymaganych dokumentów oraz prawidłowego reprezentowania podmiotu wprowadzającego do obrotu, na podstawie podanych we wniosku danych i dokumentów załączonych do tego wniosku, w tym dowodów potwierdzających uprawnienie do reprezentowania.

2. W przypadku pozytywnej weryfikacji wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, podmiot wypłacający zatwierdza wniosek i dokonuje wypłaty rekompensaty w terminie 14 dni od dnia otrzymania prawidłowo sporządzonego wniosku z uwzględnieniem ust. 3 oraz art. 19. Zatwierdzenie tego wniosku nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

3. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, zawiera braki formalne lub błędy obliczeniowe lub budzi uzasadnione wątpliwości podmiotu wypłacającego co do zgodności ze stanem rzeczywistym, podmiot wypłacający, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, wzywa podmiot wprowadzający do obrotu do usunięcia braków formalnych lub błędów obliczeniowych lub usunięcia wątpliwości podmiotu wypłacającego w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do ich usunięcia. W zakresie, w jakim kwota rekompensaty nie budzi wątpliwości, kwota ta jest wypłacana zgodnie z ust. 2.

4. W przypadku negatywnej weryfikacji wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, podmiot wypłacający odmawia zatwierdzenia tego wniosku i informuje podmiot wprowadzający do obrotu o przyczynie tej odmowy. Odmowa zatwierdzenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

5. W przypadku nieusunięcia braków formalnych lub błędów obliczeniowych zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, lub wątpliwości podmiotu wypłacającego w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do ich usunięcia podmiot wypłacający odmawia zatwierdzenia tego wniosku w zakresie, w jakim kwota rekompensaty budzi wątpliwości lub nie przysługuje i informuje podmiot wprowadzający do obrotu na piśmie o przyczynie tej odmowy. Odmowa zatwierdzenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

6. Odmowy, o których mowa w ust. 4 i 5, nie pozbawiają podmiotu wprowadzającego do obrotu możliwości ponownego złożenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, z wyjątkiem gdy rekompensata nie przysługuje. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio.

7. Podmiot wprowadzający do obrotu jest obowiązany do przechowywania dokumentacji związanej z wnioskowaną rekompensatą przez 5 lat kalendarzowych poczynając od dnia, w którym została wypłacona lub zwrócona kwota tej rekompensaty.

8. Jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu, w okresie 12 miesięcy od dnia wypłaty rekompensaty za ostatni miesiąc, zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania do obrotu paliwa stałego, kwotę rekompensaty uznaje się za pobraną nienależnie i podmiot wprowadzający do obrotu jest obowiązany do jej zwrotu w całości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia otrzymania rekompensaty. W przypadku gdy nie zostanie dokonany zwrot, podmiot wypłacający wzywa podmiot wprowadzający do obrotu do zwrotu nienależnie otrzymanych środków w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, a w przypadku zaniechania zwrotu środków, podmiot wypłacający wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość nienależnie pobranej kwoty podlegającej zwrotowi oraz termin dokonania tego zwrotu. Od nienależnie pobranej kwoty rekompensaty są naliczane odsetki za opóźnienie od dnia jej otrzymania.

9. Środki wypłacone z tytułu rekompensat zalicza się do kategorii drugiej należności podlegających zaspokojeniu z funduszków masy upadłości, o której mowa w art. 342 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520).

Art. 18. 1. Do dnia 30 września 2023 r. podmiot wprowadzający do obrotu składa do podmiotu wypłacającego wniosek o rozliczenie rekompensaty, który uwzględnia rzeczywiste dane, o których mowa w art. 16 ust. 1.

2. Podmiot wypłacający dokonuje weryfikacji rekompensat należnych podmiotowi wprowadzającemu do obrotu na podstawie wniosku o rozliczenie rekompensaty.

3. W przypadku niezłożenia wniosku o rozliczenie rekompensaty w terminie, o którym mowa w ust. 1, wypłaconą rekompensatę uznaje się za otrzymaną nienależnie i podmiot wprowadzający do obrotu jest obowiązany do zwrotu otrzymanych środków w całości wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia otrzymania rekompensaty, w terminie do dnia 15 października 2023 r.

4. Jeżeli z wniosku o rozliczenie rekompensaty wynika zwrot kwoty nadpłaconej rekompensaty, uznaje się ją za otrzymaną nienależnie i podmiot wprowadzający do obrotu zwraca ją na rachunek rekompensaty podmiotu wprowadzającego do obrotu w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia wniosku przez podmiot wypłacający.

5. W przypadku gdy podmiot wprowadzający do obrotu nie zwrócił nienależnie otrzymanej rekompensaty, podmiot wypłacający wzywa ten podmiot wprowadzający do obrotu do jej zwrotu w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

6. W przypadku gdy podmiot wprowadzający do obrotu nie dokona zwrotu rekompensaty zgodnie z ust. 5, podmiot wypłacający wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość nienależnie pobranej kwoty rekompensaty podlegającej zwrotowi oraz termin dokonania tego zwrotu. Od nienależnie pobranej kwoty rekompensaty są naliczane odsetki za opóźnienie od dnia jej otrzymania.

7. Przepisy art. 16 ust. 2–6 oraz art. 17 stosuje się odpowiednio do wniosków o rozliczenie rekompensaty.

8. Podmiot wypłacający udostępnia na swojej stronie internetowej wzór wniosku o wypłatę rekompensaty, wzór wniosku o rozliczenie rekompensaty oraz instrukcje składania tych wniosków.

Art. 19. W przypadku braku środków na wypłatę rekompensat podmiot wypłacający wstrzymuje wypłatę do czasu zapewnienia środków na ten cel.

Art. 20. 1. Podmiot wypłacający może żądać od podmiotu wprowadzającego do obrotu przedłożenia dokumentów lub informacji uzasadniających wysokość wypłaconej rekompensaty do dnia 31 grudnia 2027 r.

2. Jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu nie przedłożył dokumentów lub informacji uzasadniających wysokość wypłaconej rekompensaty lub z dokumentów i informacji wynika, że całość lub część wysokości kwoty rekompensaty została wypłacona nienależnie, podmiot wypłacający wzywa ten podmiot wprowadzający do obrotu do jej zwrotu w terminie 14 dni

od dnia otrzymania wezwania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wypłaty rekompensaty.

3. W przypadku gdy podmiot wprowadzający do obrotu nie dokona zwrotu rekompensaty zgodnie z ust. 2, podmiot wypłacający wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość nienależnie pobranej kwoty rekompensaty podlegającej zwrotowi oraz termin dokonania tego zwrotu. Od nienależnie pobranej kwoty rekompensaty są naliczane odsetki za opóźnienie od dnia jej otrzymania.

4. W sprawach decyzji administracyjnych wydawanych przez podmiot wypłacający, o których mowa w ust. 3, art. 17 ust. 8 i art. 18 ust. 6, organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000) w stosunku do podmiotu wypłacającego jest minister właściwy do spraw aktywów państwowych.

Art. 21. 1. Rekompensaty, o których mowa w art. 16 ust. 1, są finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, zwanego dalej „Funduszem”, w granicach kwot określonych na ten cel w planie tego Funduszu.

2. Środki wypłacone w ramach rekompensaty, o której mowa w art. 16 ust. 1, które zostały pobrane nienależnie podlegają zwrotowi wraz z odsetkami na rachunek Funduszu, a w przypadku jego likwidacji – do budżetu państwa.

3. Podmiot wypłacający w terminie do dnia 31 grudnia 2023 r. przedstawia dysponentowi Funduszu rozliczenie środków na realizację wypłat rekompensat, o których mowa w art. 16 ust. 1.

Art. 22. 1. Rekompensata, o której mowa w art. 16 ust. 1, jest wypłacana przez podmiot wypłacający.

2. Podmiot wypłacający otrzymuje środki na realizację wypłat rekompensat z Funduszu w ramach limitu określonego na ten cel w planie finansowym Funduszu na wyodrębniony rachunek bankowy, zwany dalej „rachunkiem rekompensaty podmiotu wprowadzającego paliwo stałe do obrotu”.

3. Wniosek o przekazanie środków na wypłaty rekompensat dla podmiotów wprowadzających do obrotu, podmiot wypłacający składa co kwartał do ministra właściwego

do spraw aktywów państwowych określając łączną wysokość wnioskowanej kwoty i numer rachunku rekompensaty podmiotu wprowadzającego paliwo stałe do obrotu.

4. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych przekazuje środki na wypłaty rekompensat podmiotowi wypłacającemu w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3.

5. Podmiot wypłacający przekazuje niewykorzystane środki do Funduszu w terminie do dnia 31 grudnia 2023 r.

6. Środki uzyskane z Funduszu oraz odsetki od środków zgromadzonych na rachunku rekompensaty podmiotu wprowadzającego paliwo stałe do obrotu nie stanowią przychodu podmiotu wypłacającego w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.²⁾).

7. Podmiot wypłacający przeznaczca całość odsetek od środków zgromadzonych na rachunku rekompensaty podmiotu wprowadzającego paliwo stałe do obrotu na wypłatę rekompensat, o których mowa w art. 16 ust. 1. Niewydatkowane środki podlegają zwrotowi do Funduszu.

8. Środki przekazane przez podmiot wypłacający na rzecz podmiotu wprowadzającego do obrotu oraz wydatki i koszty finansowane ze środków, o których mowa w ust. 6, nie stanowią u podmiotu wypłacającego kosztów uzyskania przychodu w rozumieniu ustawy wymienionej w ust. 6.

9. Szczegółowe zasady współpracy ministra właściwego do spraw aktywów państwowych oraz podmiotu wypłacającego w zakresie przekazywania środków na rachunek rekompensaty podmiotu wprowadzającego paliwo stałe do obrotu oraz wymiany dokumentów i informacji określa umowa.

10. Z dniem zamknięcia rachunku rekompensaty podmiotu wprowadzającego paliwo stałe do obrotu, nieściągnięte należności i nieuregulowane zobowiązania staną się należnościami i zobowiązaniami Skarbu Państwa, w imieniu którego będzie działać minister właściwy do spraw aktywów państwowych.

11. Podmiot wypłacający nie pobiera wynagrodzenia za realizację zadań wynikających z ustawy, a koszty z tym związane pokrywa w ramach kosztów działalności, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1927, 2105, 2106, 2269 i 2427 oraz z 2022 r. poz. 583, 655, 830, 872, 1079, 1265, 1561, 1812, 1967 i 2014.

wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

Art. 23. 1. Podmiot inny niż gmina będący pośredniczącym podmiotem węglowym, o którym mowa w art. 2 pkt 23a ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, który dokonał sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego osobie fizycznej w gospodarstwie domowym bez przyjęcia od tej osoby zaświadczenia, o którym mowa w art. 13 ust. 1, lub w ilości przekraczającej ilość tego paliwa stałego określoną dla danego okresu objętego zaświadczeniem w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 2, podlega karze pieniężnej w wysokości 5000 złotych za każdy przypadek dokonania takiej sprzedaży.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza w drodze decyzji Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. Termin zapłaty kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, wynosi 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.

4. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, jest wpłacana na rachunek bankowy właściwego ze względu na miejsce dokonania sprzedaży organu podatkowego i stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 24. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1923, z późn. zm.³⁾) w załączniku do ustawy w części II w ust. 21 kolumnie 4 „Zwolnienia” dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

„19) zaświadczenie, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 25. W ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.⁴⁾) w art. 65 w ust. 5 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) wypłaty rekompensat, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (Dz. U. poz.).”.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 91, 655, 764, 830, 1301, 1570 i 1812.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 695, 1086, 1262, 1478, 1747, 2157 i 2255, z 2021 r. poz. 1535 i 2368 oraz z 2022 r. poz. 64, 202, 1561, 1692, 1730 i 1967.

Art. 26. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1692 i 1967) w art. 27 w ust. 1 wyrazy „11 500 000 000 zł” zastępuje się wyrazami „13 500 000 000 zł”.

Art. 27. W ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967):

- 1) w art. 55 w ust. 3 w pkt 1 po wyrazach „art. 45” dodaje się wyrazy „, , oraz gminy w zakresie, o którym mowa w art. 5 ust. 4 ustawy z dnia... o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (Dz. U. poz. ...)”;
- 2) po art. 56 dodaje się art. 56a w brzmieniu:

„Art. 56a. 1. Obowiązany pośredniczący podmiot węglowy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 23a ustawy zmienianej w art. 45, lub obowiązany podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2, który:

- 1) nie dopełnia obowiązku wprowadzania i bieżącej aktualizacji informacji, o których mowa w art. 55 ust. 1;
- 2) nie tworzy konta, o którym mowa w art. 55 ust. 4
– podlega karze pieniężnej.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, w wysokości do 1500 zł, nakłada w drodze decyzji administracyjnej, naczelnik urzędu celno-skarbowego właściwy ze względu na siedzibę podmiotu, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku stwierdzenia, że po wymierzeniu kary w wysokości, o której mowa w ust. 2, obowiązany podmiot, ponownie nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, kara, o której mowa w ust. 1, może zostać nałożona w wysokości do 15 000 zł.

4. Wpływy z kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.”.

Art. 28. Dysponent Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dokonana zmiany planu finansowego tego Funduszu celem dostosowania go do rozwiązań zawartych w niniejszej ustawie. Zmiana ta nie wymaga opinii sejmowej komisji do spraw budżetu.

Art. 29. 1. Do umów oraz innych czynności prawnych i faktycznych podjętych przez podmiot wprowadzający do obrotu, gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego przez gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, gospodarstwom domowym od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia wejścia w życie ustawy, przepisy ustawy stosuje się odpowiednio.

2. Umowy i inne czynności prawne oraz faktyczne dokonane przez gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia wejścia w życie ustawy uznaje się za dokonane zgodnie z przepisami ustawy.

3. Przez podmiot wprowadzający do obrotu, o którym mowa w ust. 1, rozumie się podmiot wprowadzający do obrotu wskazany w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 11 i obowiązujących na dzień wejścia w życie ustawy.

Art. 30. 1. W przypadku gdy określone w umowach, o których mowa w art. 29 ust. 1, ceny paliwa stałego przekraczają ceny określone w ustawie podmiot wprowadzający do obrotu oraz gmina lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w terminie 14 od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podejmują działania mające na celu dokonanie zmian w umowach, o których mowa w art. 29 ust. 1, w zakresie ustalenia cen paliwa stałego na poziomie nieprzekraczającym cen określonych w ustawie.

2. W przypadku dokonania zmian zgodnie z ust. 1 kwota stanowiąca różnicę między ceną paliwa stałego, wynikająca z umowy, o której mowa w art. 29 ust. 1, a ceną wynikającą z umowy zmienionej zgodnie z ust. 1, podlega zwrotowi osobie fizycznej w gospodarstwie domowym, o której mowa w art. 8 ust. 1.

3. Podmiot wprowadzający do obrotu, który dokonał zmiany umowy, o której mowa w art. 29 ust. 1, w zakresie, o którym mowa w ust. 1, lub podmiot wprowadzający do obrotu, który zawarł umowę, o której mowa w art. 29 ust. 1, przewidującą cenę paliwa stałego na poziomie nieprzekraczającym cen określonych w ustawie, może wystąpić z wnioskiem o rekompensatę, o którym mowa w art. 16 ust. 1, w terminie do dnia 30 kwietnia 2023 r.

Art. 31. Pierwszy wniosek o rekompensatę, o której mowa w art. 16 ust. 1, pod rygorem utraty prawa do rekompensaty podmiot wprowadzający do obrotu składa jednorazowo w terminie do dnia 25 lutego 2023 r. za transakcje sprzedaży paliwa stałego dokonane do dnia 31 grudnia 2022 r. na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3.

Art. 32. 1. W terminie 3 dni roboczych od dnia wejścia w życie ustawy gmina zainteresowana dokonaniem zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych ogłasza na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej informację o przystąpieniu do zakupu tego paliwa stałego do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. W przypadku gdy gmina w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie ogłosi informacji o przystąpieniu do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, gmina sąsiednia lub inny podmiot może przystąpić do zakupu tego paliwa stałego w celu prowadzenia jego sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego również dla osób fizycznych w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie tej gminy.

3. Gmina sąsiednia zgłasza chęć przystąpienia do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, znajdujących się na terenie gminy, o której mowa w ust. 2, poprzez ogłoszenie na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej takiej informacji oraz przekazanie jej do gminy, o której mowa w ust. 2.

4. Inny podmiot zgłasza chęć przystąpienia do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, znajdujących się na terenie gminy, o której mowa w ust. 2, poprzez wystąpienie do tej gminy z wnioskiem.

5. W przypadku gdy przystąpieniem do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych zainteresowanych jest więcej niż jedna gmina sąsiednia lub więcej niż jeden inny podmiot, do zakupu tego paliwa stałego przystępuje ta gmina sąsiednia lub ten inny podmiot, który dokonał zgłoszenia jako pierwszy.

6. W przypadku, w którym zgłoszenia, o których mowa w ust. 3 i 4, nastąpiły tego samego dnia, do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych przystępuje gmina sąsiednia, o której mowa w ust. 3.

7. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1 i 3, nie są wiążące.

8. Gmina sąsiednia albo inny podmiot mogą przystąpić do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych do dnia 31 grudnia 2022 r.

9. Gmina, która nie przystąpiła do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych w terminie, o którym mowa w ust. 1, na okres, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1, może ogłosić przystąpienie do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych w okresie, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2, w terminie do dnia 7 stycznia 2023 r. Przepisy ust. 1–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 33. 1. Maksymalny limit wydatków z Funduszu przeznaczonych na rekompensaty dla podmiotów wprowadzających do obrotu w 2023 roku wynosi 4920 mln zł.

2. Zwroty środków od podmiotów wprowadzających do obrotu na rachunek rekompensaty podmiotów wprowadzających paliwo stałe do obrotu i wpływy od zgromadzonych odsetek powiększają limit, o którym mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1. W przypadku gdy wykorzystanie środków wyniesie więcej niż 80% środków, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw aktywów państwowych informuje o tym fakcie ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Prezesa Rady Ministrów.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania aktu prawnego

W 2022 r. na rynku unijnym i krajowym obserwuje się znaczący wzrost cen nośników energii, który jest wynikiem oddziaływania szeregu nakładających się na siebie czynników, przede wszystkim ożywienia gospodarczego po pandemii Covid-19 oraz inwazji zbrojnej Rosji na Ukrainę. W rezultacie z jednej strony ożywienie gospodarcze skutkujące zwiększeniem popytu na wszystkie paliwa, w tym na węgiel, wywołało presję na ich ceny. Z drugiej strony decyzja Polski i innych państw o zaprzestaniu importu węgla z Rosji przełożyła się na trudną do zrekompensowania w krótkim okresie potrzebę stałych dostaw z innych państw niż Rosja.

Obecnie, nawet mimo dostępności surowca, istnieje problem jego dystrybucji do indywidualnych gospodarstw domowych. Wiele osób mieszkających w domach oddalonych od gęstych zabudowań i jednocześnie korzystających z instalacji zasilanych węglem kamiennym, jako głównym źródłem ogrzewania może nie być w stanie złożyć zamówienia bezpośrednio u podmiotu wprowadzającego do obrotu z uwagi na wielkość tego zamówienia i potrzebne do realizacji środki finansowe. Równie istotnym problemem może być to, że duża część gospodarstw znajduje się poza dostępem do sieci internetowej, która stanowi obecnie główny sposób składania zamówień w kopalniach i u podmiotów wprowadzających do obrotu.

Projektowana ustawa o zakupie preferencyjnym węgla kamiennego przez gospodarstwa domowe ma na celu zapewnienie wsparcia dla dużej grupy gospodarstw domowych w Polsce, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie, przez umożliwienie podmiotom wprowadzającym do obrotu tj. spółkom kapitałowym, w których bezpośrednim lub pośrednim udziałowcem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa, zajmującym się wprowadzaniem do obrotu paliwa stałego, podjęcia współpracy z zainteresowanymi gminami w celu rozdysponowania węgla do indywidualnych gospodarstw domowych przy niższych cenach zakupu. Szczegółowa lista podmiotów wprowadzających do obrotu zostanie określona w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw aktywów państwowych.

Proponowane rozwiązanie wspomże budżety gospodarstw domowych, a przede wszystkim istotnie wpłynie na poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego najbardziej potrzebujących. Tym samym przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ciepła jest instalacja zasilana węglem kamiennym.

2. Obecny stan prawny

W obecnym stanie prawnym indywidualne gospodarstwa domowe nabywają węgiel kamienny na zasadach rynkowych, co wiąże się z jego wysoką ceną. Dotychczasowe wsparcie w zakresie zaspokajania gospodarstw domowych polegało m.in. na wprowadzeniu dodatku węglowego określonego w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692, z późn. zm.) w wysokości 3000 złotych dla każdego gospodarstwa domowego.

Spółki Skarbu Państwa (SSP) są w trakcie procesu importu znacznych ilości węgla kamiennego do Polski, jednocześnie brak jest obecnie regulacji pozwalających na szybką i sprawną dystrybucję węgla kamiennego do indywidualnych odbiorców. Z uwagi powyższe istnieje potrzeba stworzenia przepisów szczególnych tak, aby poszczególne gminy mogły wziąć udział w procesie dystrybucji węgla kamiennego.

3. Opis najważniejszych rozwiązań projektu ustawy

Art. 1 przedmiotowego projektu ustawy określa zakres przedmiotowy ustawy, tj. zasady na których gminy będą dokonywać zakupów paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, zakup preferencyjny paliwa stałego oraz warunki przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania niektórym podmiotom rekompensat z tytułu sprzedaży gminom paliwa stałego oraz właściwość organów w tych sprawach.

Art. 2 zawiera słowniczek pojęć. Art. 1 pkt 1 definiuje gospodarstwo domowe jako takie, które prowadzone jest przez osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą

(gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe). Definicja ta jest analogiczna jak w ustawie o dodatku węglowym.

Ponadto art. 2 pkt 2 projektu obejmuje unormowania określające podmioty uprawnione do wprowadzania do obrotu paliwa stałego. Projekt określa ww. podmioty jako spółki kapitałowe, w których bezpośrednim lub pośrednim udziałowcem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa. Projekt definiuje również (art. 2 pkt 3) podmiot wypłacający, jako Zarządcę Rozliczeń S.A., o którym mowa w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

Zgodnie z definicją legalną zawartą w art. 2 pkt 5 przedmiotowego projektu ustawy, zakup preferencyjny należy rozumieć jako zakup paliwa stałego przez osoby fizyczne w gospodarstwie domowym na zasadach określonych w ustawie. Z kolei zgodnie z art. 2 pkt 4, tym paliwem stałym jest węgiel kamienny.

Art. 3 zaproponowanych regulacji wskazuje, że do dnia 30 kwietnia 2023 r. podmioty wprowadzające do obrotu będą mogły sprzedać poszczególnym, zainteresowanym gminom, węgiel kamienny w cenie niższej niż aktualnie oferowana, tj. 1500 złotych/tonę. W tym celu gminy te będą zawierały umowę z podmiotem wprowadzającym do obrotu, której obligatoryjne elementy zostały określone w art. 3 ust. 4 projektu. Wśród nich znalazło się określenie maksymalnej ceny i odpowiedniego terminu płatności przez gminę za surowiec, tak aby mogła ona sprzedać węgiel kamienny mieszkańcom i z tego źródła następnie rozliczyć się z podmiotem wprowadzającym do obrotu. Jednocześnie proponuje się wprowadzenie rozwiązania polegającego na możliwości ustalenia dłuższego niż 60 dni terminu dokonania przez gminę płatności z tytułu realizacji umowy (ust. 7), z wyłączeniem przepisów art. 8 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 893), stanowiących o naliczaniu odsetek po upływie 30 dni od dnia doręczenia faktury lub dostawy towaru (ust. 8).

Przed zawarciem ww. umowy gmina będzie zobowiązana do wstępnego oszacowania liczby gospodarstw domowych zainteresowanych zakupem paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego, znajdujących się na terenie tej gminy. Po stronie gminy będzie również istniał obowiązek odbioru paliwa stałego z miejsca składowania przez podmiot wprowadzający do obrotu (na zasadach określonych w ww. umowie).

Jednocześnie przepisy projektu ustawy wskazują, że gminy będą mogły dokonywać wspólnego zakupu w ramach umowy zawartej między gminami, a także zakres tej umowy (ust. 9). Powyższe ma służyć m.in. celu redukcji kosztów transportu i składowania surowca. W ramach umowy gminy określą, która z nich będzie właściwa do dokonania zakupu węgla kamiennego, a także miejsce składowania i dystrybucji surowca oraz zasady rozliczania kosztów między nimi (ust. 10). Z kolei zgodnie z ust. 11, minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz podmiotów wprowadzających do obrotu, mając na uwadze zdolność podmiotu wprowadzającego do obrotu do zapewnienia dostaw paliwa stałego oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb obywateli w odniesieniu do dostępności paliwa stałego.

Art. 4 określa sytuację, w których gmina nie będzie zainteresowana udziałem w systemie dystrybucji paliwa stałego. Ust. 1 dopuszcza możliwość, aby w przypadku w którym dana gmina nie zawrze umowy z podmiotem wprowadzającym do obrotu, sprzedaż paliwa stałego na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie tej gminy, może być prowadzona przez gminę sąsiednią, tj. gminę bezpośrednio sąsiadującą z gminą właściwą ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej w gospodarstwie domowym, lub przez inny podmiot, będący pośredniczącym podmiotem węglowym, w rozumieniu ustawy o podatku akcyzowym. W przypadku w którym sprzedaż paliwa stałego będzie prowadzona przez podmiot inny niż gmina, cena paliwa stałego, po której ten inny podmiot będzie sprzedawał paliwo stałe na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych nie może być wyższa niż 2200 zł brutto za tonę paliwa stałego (ust. 3), przy czym nie stosuje się wówczas przepisu wydłużającego termin płatności do minimum 60 dni (ust. 2).

Różnica między ww. ceną maksymalną a ceną maksymalną mającą zastosowanie do gmin (200 zł brutto na tonie paliwa stałego), stanowi marżę dla tego innego podmiotu, który byłby zainteresowany udziałem w systemie.

Art. 5 zobowiązuje gminę do sprzedaży paliwa stałego, nabytego przez nią na podstawie umowy z podmiotem wprowadzającym do obrotu, gospodarstwom domowym w celu zaspokojenia ich potrzeb własnych (ogrzewanie tych gospodarstw). Wskazano również, że maksymalna cena sprzedaży oferowana mieszkańcom przez gminy nie może być wyższa niż 2000 złotych/tonę (ust. 2), przy czym do ceny nie wlicza się kosztów transportu paliwa stałego z miejsca składowania w gminie do gospodarstwa domowego (ust. 3). Różnica między ceną nabycia a ceną sprzedaży będzie stanowiła dochód własny gminy, który będzie mógł być przeznaczony na pokrycie dodatkowych kosztów gminy zaangażowanej w zakup preferencyjny węgla (ust. 7). Ust. 5 wskazuje, że gmina może prowadzić sprzedaż za pośrednictwem innych podmiotów, np. w ramach umowy między gminami, za pośrednictwem spółek samorządowych lub innych podmiotów (może być ich więcej niż jeden), z którymi gmina zawrze umowę.

Z uwagi na rozpoczynający się okres grzewczy oraz potrzebę szybkiego zaopatrzenia gospodarstw domowych projektowane przepisy **art. 6 ust. 1** przewidują wyłączenie stosowania do preferowanych zakupów węgla kamiennego przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.), co przyspieszy proces dystrybucji węgla kamiennego do poszczególnych gospodarstw domowych. Jednocześnie na podstawie ust. 2 gmina będzie obowiązana do zamieszczenia odpowiedniej informacji o udzielonym zamówieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Zamówień Publicznych gminy w terminie 7 dni od dnia jego udzielenia.

Art. 7 wyłącza odpowiedzialność:

a) karną w zakresie art. 296 § 1, 1a, 3 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855), osób zajmujących się sprawami majątkowymi

lub działalnością gospodarczą podmiotu wprowadzającego do obrotu w zakresie sprzedaży paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie (ust. 1), oraz

b) na podstawie art. 293 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 i 1488) w stosunku do członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej lub likwidator podmiotu wprowadzającego do obrotu, za szkody powstałe w wyniku sprzedaży paliwa stałego na warunkach określonych w ustawie (ust. 2).

Sprzedaż paliwa stałego przez podmioty wprowadzające do obrotu w wykonaniu projektowanej ustawy będzie prowadzona po stałej cenie 1500 zł brutto za tonę paliwa stałego. Jednocześnie przewidziano rekompensatę dla podmiotu wprowadzającego do obrotu, w wysokości różnicy między kwotą przychodów ze sprzedaży paliwa stałego a kwotą poniesionych przez podmiot wprowadzający do obrotu kosztów. Podkreślić zatem należy, że rekompensata obejmuje jedynie wyrównanie enumeratywnie wymienionych kosztów podmiotu wprowadzającego i nie przewiduje wyrównania marży, której – przy wskazanej wyżej cenie paliwa stałego i obecnej sytuacji rynkowej – podmiot wprowadzający nie jest w stanie wygenerować na sprzedaży prowadzonej na podstawie proponowanych unormowań. Sprzedaż paliwa stałego realizowana na podstawie proponowanych unormowań będzie więc prowadzona na warunkach nie pozwalających na osiągnięcie zysku z takiej działalności. Mając na uwadze, że pojęcie szkody obejmuje również utracone korzyści (*lucrum cessans*), sprzedaż taka, przy odpowiedniej skali, może być potencjalnie uznana za wyczerpującą znamię wyrządzenia spółce znacznej szkody majątkowej. W tym kontekście istotnym jest, że projektowane przepisy nie nakładają na podmiot wprowadzający do obrotu obowiązku sprzedaży węgla gminom i innym podmiotom na określonych w ustawie warunkach, niekorzystnych finansowo dla sprzedającego. Celem proponowanego kontratypu jest zatem zdjęcie ryzyka odpowiedzialności karnej z członków władz spółki, którzy będą podejmować i realizować decyzję o prowadzeniu sprzedaży węgla gminom na nierynkowych, niekorzystnych dla spółki warunkach. Wyrażona *expressis verbis* w ustawie gwarancja bezpieczeństwa prawnego pozwoli im zaangażować się w niezwykle ważny w obecnej sytuacji geopolitycznej i gospodarczej projekt, którego celem jest zapewnienie gospodarstwom domowym węgla niezbędnego do ogrzania ich domów, oferowanego w przystępnej i rozsądnej cenie.

Zgodnie z **art. 8 ust. 1** do zakupu węgla kamiennego po cenie niższej niż rynkowa uprawniona będzie osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, uprawniona do uzyskania dodatku węglowego, o którym mowa w ustawie o dodatku węglowym.

Zgodnie z ust. 2, minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, w drodze rozporządzenia, ilość paliwa stałego dostępną dla jednego gospodarstwa domowego w ramach zakupu preferencyjnego odpowiednio w okresie:

- 1) do dnia 31 grudnia 2022 r.,
- 2) od dnia 1 stycznia 2023 r.

Podstawą do określenia przepisów ww. rozporządzenia będzie ilość paliwa stałego będącego w posiadaniu podmiotów wprowadzających do obrotu oraz konieczność zaspokojenia podstawowych potrzeb obywateli w odniesieniu do dostępności paliwa stałego.

Art. 9 określa podstawowy dokument wymagany do zakupu preferencyjnego. W zależności od tego czy zakup będzie odbywał się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej w gospodarstwie domowym, czy w gminie sąsiedniej albo od innego podmiotu, do tego zakupu będzie uprawniał „wniosek o zakup” lub zaświadczenie wystawione przez odpowiednie organy gminy.

Zgodnie z projektowanymi regulacjami zakup preferencyjny węgla kamiennego będzie dokonywany na podstawie wniosku składanego gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania wnioskującego. Wniosek ten będzie zawierał, zgodnie z **art. 10 ust. 1**, podstawowe informacje o wnioskującym, a także określenie ilości węgla kamiennego, którą dane gospodarstwo domowe będzie chciało nabyć oraz informację, czy to gospodarstwo domowe nabyło już wcześniej węgiel kamienny w ramach zakupu preferencyjnego.

Art. 11 wskazuje, że wniosek o zakup będzie składany na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Art. 12 określa zasady weryfikacji wniosku o zakup przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Ww. weryfikacja będzie polegała w szczególności na ustaleniu, czy został

wypłacony dodatek węglowy na rzecz tego gospodarstwa domowego lub czy pozytywnie rozpatrzono wniosek o jego wypłatę, zaś gdy wnioskodawca nie złożył wniosku o wypłatę tego dodatku weryfikacja dotyczy tego, czy spełnia on warunki uprawniające do dodatku węglowego.

Art. 13 określa sytuację, w której zakup preferencyjny paliwa stałego następuje w gminie sąsiedniej lub od innego podmiotu. W takim przypadku osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, składa do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, wniosek o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wypłacenia na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi ta osoba fizyczna, dodatku węglowego albo pozytywnego rozpatrzenia wniosku o wypłatę na rzecz tego gospodarstwa domowego dodatku węglowego („zaświadczenie”). Szczegółowe warunki weryfikacji zostały przedstawione w ust. 3–4, w tym również w zakresie osób, które nie złożyły wniosku o wypłatę tego dodatku. Zaświadczenie wydawane jest w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku i jest wolne od opłat (ust. 5), a także wydawane jest tylko jednokrotnie i w jednym egzemplarzu w każdym z dwóch okresów zakupowych (ust. 6), tak aby uniknąć nadużyć związanych z wielokrotnym zakupem preferencyjnym w tym samym okresie.

Art. 14 wskazuje m.in., że osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, zamierzająca dokonać zakupu preferencyjnego w gminie sąsiedniej albo od innego podmiotu, przed zawarciem umowy sprzedaży paliwa stałego, składa odpowiednio w tej gminie albo temu podmiotowi ww. zaświadczenie (ust. 1). Zaświadczenie złożone przez nabywcę gmina albo ww. podmiot będzie przechowywać przez 5 lat od dnia zawarcia umowy sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego (ust. 3). Pozwoli to udokumentować przez sprzedawcę zawarcie transakcji z osobą uprawnioną. Jednocześnie przepis ten wyznacza dopuszczalny prawnie okres przetwarzania danych osobowych utrwalonych w zaświadczeniu, wynoszący 5 lat od dnia zawarcia umowy. Realizując konstytucyjne gwarancje w zakresie ochrony prywatności i autonomii informacyjnej jednostki, w ust. 4 wyraźnie określono, że po upływie okresu przechowywania zaświadczenia podlegają trwałemu zniszczeniu. Należy zauważyć, że uchybienie temu obowiązkowi będzie stanowiło naruszenie w szczególności art. 5 ust. 1 lit. e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1, z późn. zm.) (zwanego dalej „RODO”), stanowiącego, iż dane osobowe muszą być przetwarzane przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane. Zatem z niedopełnieniem obowiązku zniszczenia zaświadczeń po upływie wskazanego wyżej terminu wiąże się aktualizacja wynikających z RODO sankcji, w tym przede wszystkim dotkliwych finansowo administracyjnych kar pieniężnych (zgodnie z art. 83 ust. 5 RODO, naruszenie przepisów dotyczących podstawowych zasad przetwarzania, w tym określonych w art. 5 RODO, podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości do 20 000 000 EUR, a w przypadku przedsiębiorstwa – w wysokości do 4% jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego, przy czym zastosowanie ma kwota wyższa). W przedmiotowym przypadku mogą również zostać spełnione przesłanki pozwalające egzekwować odpowiedzialność karną na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Mając na uwadze sytuację finansową mieszkańców gminy i konieczność realizowania przez gminę zadań z zakresu pomocy społecznej, na podstawie **art. 15** rada gminy w drodze uchwały będzie mogła określić tryb i sposób rozpatrywania wniosków o zakup preferencyjny węgla kamiennego, kryteria dotyczące pierwszeństwa dokonania zakupu preferencyjnego, dokumenty dołączane do wniosku o zakup preferencyjny potwierdzające spełnianie przez wnioskodawcę tych kryteriów, szczegółowe sposoby rozliczeń między nabywającym węgiel kamienny a gminą, a także w przypadku gdy sprzedaż następuje na rzecz mieszkańców gminy sąsiedniej, kryteria ustalania kolejności sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego osobom fizycznym w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie gminy sąsiedniej.

Zgodnie z **art. 16** projektowanej ustawy, w związku z potrzebą sprzedawania przez podmioty wprowadzające do obrotu, paliwa stałego z uwzględnieniem ceny maksymalnej określonej w projektowanej ustawie, a w związku z tym narażenie tych podmiotów na potencjalne straty, przewiduje się wprowadzenie dla nich systemu rekompensat.

Na podstawie ust. 1, rekompensata będzie udzielana na wniosek. Wniosek ten zgodnie z ust. 4, poza podstawowymi informacjami o podmiocie wprowadzającym do obrotu, będzie zawierał również wskazanie ilości węgla kamiennego sprzedanego gminom, wnioskowaną wysokość rekompensaty oraz wymagane dokumenty potwierdzające prawidłowość wyliczenia tej rekompensaty.

Rekompensata zostanie ustalona w wysokości różnicy między kwotą przychodów ze sprzedaży paliwa stałego na podstawie umów z gminami lub innymi podmiotami, a kwotą poniesionych przez podmiot wprowadzający do obrotu uzasadnionych kosztów paliwa stałego sprzedanego w tym okresie. Katalog uzasadnionych kosztów został określony w ust. 1.

Ust. 3 wskazuje, że podmiotem odpowiedzialnym za rozpatrywanie wniosków o wypłatę rekompensaty i jej wypłatę jest podmiot wypłacający.

Art. 17 określa zasady weryfikacji wniosków przez podmiot wypłacający, zatwierdzenia wniosków i dokonania wypłaty. Przepis ten określa również działania podejmowane w przypadku błędów formalnych lub obliczeniowych, nienależnego pobrania rekompensaty lub pobrania jej w nadmiernej wysokości oraz zwrotów rekompensaty.

Art. 18 wskazuje, że podmiot wprowadzający do obrotu składa do podmiotu wypłacającego wniosek o rozliczenie rekompensaty w terminie do dnia 30 września 2023 r. oraz konsekwencje niezłożenia tego wniosku w ww. terminie. Zostały w nim ujęte również przepisy dotyczące ewentualnych zwrotów.

Art. 19 określa, że w przypadku braku środków na wypłatę rekompensat podmiot wypłacający wstrzymuje wypłatę rekompensat aż do czasu zapewnienia środków na ich wypłatę.

Art. 20 określa m.in. termin, w jakim podmiot wypłacający może żądać od podmiotu wprowadzającego do obrotu przedłożenia dokumentów lub informacji uzasadniających wysokość wypłaconej rekompensaty na 31 grudnia 2027 r.

Art. 21 określa że rekompensaty finansowane będą z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Art. 22 określa zasady wypłacania rekompensat przez podmiot wypłacający oraz określa zasady wnioskowania o przekazanie środków na ten cel. Środki przekaże Minister właściwy do spraw aktywów państwowych.

Art. 23 wprowadza sankcję administracyjną dokonanie sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego osobie fizycznej w gospodarstwie domowym bez przyjęcia od tej osoby zaświadczenia, o którym mowa w art. 13 ust. 1, lub w ilości przekraczającej ilość tego paliwa stałego określonej dla danego okresu objętego zaświadczeniem określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 2.

Art. 24 wprowadza do ustawy o opłacie skarbowej przepis określający zwolnienie z opłaty skarbowej w stosunku do zaświadczenia określonego w projekcie ustawy.

Art. 25 wprowadza zmianę legislacyjną umożliwiającą finansowanie rekompensat z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Art. 26 wprowadza zmianę w ustawie o dodatku węglowym. Dodatek węglowy to jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 3000 zł mające zrekompensować wzrost cen węgla i uchronić najbiedniejszych obywateli przed ubóstwem energetycznym.

Nowelizacja dodatku węglowego weszła w życie z dniem 20 września 2022 r. Od tej daty obowiązuje ona również względem wniosków o dodatek węglowy złożonych przed aktualizacją ustawy. Po nowelizacji ustawy o dodatku węglowym z dnia 5 sierpnia 2022 r. dofinansowanie to otrzymają gospodarstwa domowe w myśl zasady „jeden dodatek węglowy na jeden adres”. Oznacza to, że według nowych kryteriów wszystkim gospodarstwom domowym zamieszkującym pod tym samym adresem przysługuje tylko jeden dodatek węglowy. W związku ze zmianami ustawy celowe jest dostosowanie limitu wydatków, aby żaden z beneficjentów nie otrzymał zmniejszonego poziomu wsparcia.

Art. 27 przewiduje zmianę w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967). Pomimo nałożenia prawnego obowiązku rejestracji na portalu cieplo.gov.pl oraz szeregu działań o informacyjnych, w tym ponawianych prób kontaktu telefonicznego z każdym podmiotem zobowiązanym – nie wszyscy przedsiębiorcy dokonali rejestracji. Niektórzy przedsiębiorcy z pełną świadomością wskazywali, że ze względu na brak sankcji nie będą realizować czynności, do których są zobowiązani. Ustawodawca odwołał się do poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne i wprowadził przepisy bez sankcji. Wobec opisanej wyżej postawy niektórych podmiotów zobowiązanych konieczna jest interwencja legislacyjna i wprowadzenie kary pieniężnej.

Art. 28 określa obowiązek dla dysponenta Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, do dokonania zmiany planu finansowego tego Funduszu celem dostosowania go do rozwiązań zawartych w niniejszej ustawie w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 29 określa retroaktywność norm zawartych w niniejszej ustawie dotyczących działań podjętych przez podmiot wprowadzający do obrotu, gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego przez gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, gospodarstwom domowym od dnia 1 lipca 2022 r., czyli przed jej wejściem w życie.

Zadania przewidziane w projektowanej ustawie stanowią regulacje szczegółowe względem zadań określonych w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.). Uprawnienie do preferencyjnego zakupu węgla przez gminy na podstawie projektowanej ustawy ma charakter epizodyczny i wygaśnie z dniem 30 kwietnia 2023 r., natomiast zadanie polegające na sprzedaży tego węgla gospodarstwom domowym w

ramach zakupu preferencyjnego określonego w projektowanej ustawie będzie zależało od ilości węgla kamiennego nabytego przez gminę i pozostałego po dacie wygaśnięcia ww. uprawnienia.

Epizodyczny charakter projektowanej ustawy jest spowodowany wyjątkową sytuacją i potrzebą szybkiej reakcji w zbliżającym się sezonie grzewczym, w związku z czym przewidziano w niej datę graniczną prowadzonego zakupu preferencyjnego – do dnia 30 kwietnia 2023 r., tj. do końca sezonu grzewczego.

W projektowanych przepisach uwzględniono fakt, iż niektóre gminy w celu udostępnienia swoim mieszkańcom węgla kamiennego w przystępnej, niższej niż rynkowa cenie, jeszcze przed wejściem w życie projektowanej ustawy nabyły węgiel od podmiotów wprowadzających do obrotu, objętych proponowanymi rozwiązaniami ustawowymi, a następnie odsprzedały go gospodarstwom domowym. Ze względu na cel tego typu transakcji oraz ich zbieżność podmiotową i przedmiotową w stosunku do transakcji, które będą dokonywane na podstawie projektowanych przepisów, zasadne było objęcie ich rozwiązaniami prawnymi właściwymi dla pozyskiwania węgla przez gminy oraz jego odsprzedaży gospodarstwom domowym w ramach systemu zakupu preferencyjnego. Projektowane przepisy dotyczące tej materii obejmują umowy, inne czynności prawne oraz czynności faktyczne podjęte przez podmiot wprowadzający do obrotu, gminę lub podmiot, za pośrednictwem którego działa gmina, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego w ramach mechanizmu zakupu preferencyjnego w okresie od 1 lipca 2022 r. do dnia wejścia w życie ustawy. Do czynności tych należy zatem stosować odpowiednio przepisy projektowanej ustawy. Ponadto, w przypadku umów i innych czynności prawnych oraz faktycznych dokonanych przez gminę lub podmiot, za pośrednictwem którego działa gmina, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia wejścia w życie ustawy projektowane przepisy przewidują, że uznaje się je za dokonane zgodnie z przepisami ustawy.

Jednocześnie w projekcie wskazano, że aby dostosować ceny przewidziane w umowach zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy do cen wynikających z nowych regulacji, podmioty wprowadzające do obrotu, gminy oraz podmioty, za pośrednictwem których działają

gminy, podejmą w wyznaczonym w ustawie terminie niezbędne do tego działania. Różnice wynikające z dostosowania cen w umowach sprzedaży będą podlegały zwrotowi gminom – przez podmioty wprowadzające do obrotu oraz członkom gospodarstw domowych – przez gminy. W związku z tym w projektowanych przepisach określono również zasady ubiegania się o rekompensatę przez podmioty wprowadzające do obrotu w związku z korektą ceny sprzedaży, albo faktem zawarcia umowy sprzedaży, w przypadku której cena paliwa stałego była niższa niż określona w ustawie.

Omówione wyżej rozwiązanie pozwoli zrównać warunki finansowe transakcji nabycia paliwa stałego przez gminy (w celu odsprzedaży mieszkańcom) i gospodarstwa domowe dokonanych w kilkumiesięcznym okresie bezpośrednio poprzedzającym wejście w życie projektowanej ustawy, z warunkami wynikającymi z projektowanej ustawy. Gospodarstwom domowym, a także gminom zostanie zatem zwrócona różnica w cenie paliwa stałego wynikająca z jego nabycia po cenach sprzed dnia wejścia w życie nowych regulacji w stosunku do sztywnych cen przewidzianych w projektowanym akcie prawnym. W przypadku członka gospodarstwa domowego spełniającego warunki uprawniające do dodatku węglowego, a więc i do zakupu preferencyjnego, do uzyskania zwrotu wymagane jest nabycie paliwa od gminy lub podmiotu za pośrednictwem, którego prowadzi ona sprzedaż paliwa, zaś w przypadku gmin – nabycie paliwa od podmiotów wprowadzających do obrotu wskazanych w rozporządzeniu wydanym na podstawie projektowanej ustawy, obowiązującym na dzień jej wejścia w życie.

Podnieść ponadto należy, że celem omawianych rozwiązań jest również podtrzymanie w okresie poprzedzającym wejście w życie ustawy dotychczasowej aktywności gmin w zakresie nabywania węgla od spółek Skarbu Państwa w celu jego udostępnienia swoim mieszkańcom. Proponowane unormowania można postrzegać jako swego rodzaju zachętę do nabywania węgla przez gminy od spółek Skarbu Państwa w celu jego sprzedaży gospodarstwom domowym w czasie, gdy będą jeszcze trwały prace legislacyjne nad projektem. Pozwoli to zapobiec niekorzystnemu zjawisku odłożenia w czasie i kumulacji popytu na węgiel, które wystąpiłoby w przypadku braku wyrównania różnic cenowych. W przypadku braku takiego wyrównania gminy i gospodarstwa domowe najprawdopodobniej wstrzymywałyby się z zakupami węgla, kierując się kryterium ekonomicznym i oczekując na możliwość jego

nabycia po cenach przewidzianych w projektowanej ustawie, a więc cenach niższych od możliwych obecnie do uzyskania.

Zaproponowany mechanizm zakłada ingerencję w czynności i stosunki prawne, które zaistniały przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Może on zatem wykazywać pewne znamiona retroaktywności czy retrospektywności. Nie dojdzie jednak w tym przypadku do naruszenia standardu konstytucyjnego właściwego dla demokratycznego państwa prawnego. Jak bowiem wielokrotnie podnosił w swym orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny, „zasada nieretroaktywności prawa – w ocenie Trybunału – nie ma charakteru absolutnego i w szczególnie uzasadnionych wypadkach może być naruszona. Jej złamanie możliwe jest jedynie w sytuacjach wyjątkowych, a przemawiać za tym musi inna zasada prawnokonstytucyjna” (zob. wyrok TK z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. akt Kp 2/18, OTK-A 2019/39 i powołane tam orzecznictwo). Zastosowanie nowych reguł do dotychczasowych sytuacji prawnych odbędzie się bowiem bez uszczerbku dla objętych nimi podmiotów, a w przypadku gospodarstw domowych postrzegać je należy w kategoriach korzyści. Za dopuszczalnością takiego rozwiązania przemawia również взгляд na wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP zasadę sprawiedliwości społecznej. Członkowie gospodarstw domowych nabywający węgiel od gmin, które zakupiły go w tym właśnie celu, będą mieli zapewnione jednolite warunki finansowe bez względu na to, czy zakupu dokonali w okresie obowiązywania projektowanej ustawy, czy też w oznaczonym okresie przed jej wejściem w życie.

Art. 30 określa, że w przypadku gdy określone w umowach, o których mowa w art. 29 ust. 1, ceny paliwa stałego przekraczają ceny określone w ustawie, podmiot wprowadzający do obrotu oraz gmina lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, podejmują działania mające na celu dokonanie zmian w umowach w zakresie ustalenia cen paliwa stałego na poziomie nieprzekraczającym cen określonych ustawą.

Art. 31 wprowadza termin na złożenie pierwszego wniosku o rekompensatę, o której mowa w art. 16 ust. 1, pod rygorem utraty prawa do rekompensaty przez podmiot wprowadzający do obrotu na 25 lutego 2023 r. Wniosek ten dotyczy transakcji dokonanych do końca 2022 r., a więc nie może być złożony przed 1 stycznia 2023 r.

Art. 32 określa termin 3 dni roboczych od dnia wejścia w życie ustawy, w którym gminy zainteresowane dokonaniem zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych ogłaszają na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej informację o przystąpieniu do zakupu tego paliwa stałego do dnia, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 (31 grudnia 2022 r.). Przepis ten określa również, że gmina, która pierwotnie nie przystąpiła do systemu określonego projektem, zechce do niego przystąpić, może ogłosić swoje przystąpienie w nowym okresie liczonym od dnia 1 stycznia 2023, tj. do 7 stycznia 2023 r. W przypadku gdy w ww. terminie 3 dni roboczych, do zakupu paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych nie przystąpi dana gmina, możliwość przystąpienia do systemu dystrybucji będą miały gminy sąsiednie lub inne podmioty (ust. 2-6).

Art. 33 określa maksymalny limit wydatków z Funduszu przeznaczonych na rekompensaty dla podmiotów wprowadzających do obrotu w roku na 2023 na 4920 mln zł.

Art. 34 wskazuje, że ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

4. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Bezpośrednim skutkiem wejścia w życie projektowanej ustawy będzie umożliwienie zaopatrzenia indywidualnych gospodarstw domowych w węgiel kamienny z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb własnych w sezonie grzewczym 2022/2023 po akceptowalnych społecznie cenach.

5. Źródła finansowania

Środki przeznaczone na rekompensatę dla SSP będą pochodzić z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.).

6. Pozostałe

Projekt nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy nie jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Aktywów Państwowych Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Karol Rabenda, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dominik Kaczmarski, dyrektor Departamentu Analiz i Sprawozdawczości w Ministerstwie Aktywów Państwowych, tel.: 22 695 83 11, email: dominik.kaczmarski@map.gov.pl	Data sporządzenia 13.10.2022 Źródło: Inne Nr w wykazie prac UD 455
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W 2022 r. na rynku unijnym i krajowym obserwuje się znaczący wzrost cen nośników energii, który jest wynikiem oddziaływania szeregu nakładających się na siebie czynników, przede wszystkim ożywienia gospodarczego po pandemii Covid-19 oraz inwazji zbrojnej Rosji na Ukrainę. W rezultacie z jednej strony ożywienie gospodarcze skutkujące zwiększeniem popytu na wszystkie paliwa, w tym na węgiel, wywołało presję na ich ceny. Z drugiej strony decyzja Polski i innych państw o zaprzestaniu importu węgla z Rosji przełożyła się na trudną do zrekompensowania w krótkim okresie potrzebę stałych dostaw z innych państw niż Rosja.

Obecnie, nawet mimo dostępności surowca, istnieje problem jego dystrybucji do indywidualnych gospodarstw domowych. Wiele osób mieszkających w domach oddalonych od gęstych zabudowań i jednocześnie korzystających z instalacji zasilanych węglem kamiennym jako głównym źródłem ogrzewania może nie być w stanie złożyć zamówienia bezpośrednio u podmiotu wprowadzającego do obrotu z uwagi na wielkość tego zamówienia i potrzebne do realizacji środki finansowe. Równie istotnym problemem może być to, że duża część gospodarstw znajduje się poza dostępem do sieci internetowej, która stanowi obecnie główny sposób składania zamówień w kopalniach i u podmiotów wprowadzających do obrotu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa o zakupie preferencyjnym węgla kamiennego przez gospodarstwa domowe ma na celu zapewnienie wsparcia dla dużej grupy gospodarstw domowych w Polsce, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie, przez umożliwienie podmiotom wprowadzającym do obrotu tj. spółkom kapitałowym, w których bezpośrednim lub pośrednim udziałowcem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa, zajmującym się wprowadzaniem do obrotu paliwa stałego, których szczegółowa lista zostanie określona w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, podjęcia współpracy z zainteresowanymi gminami w celu rozdysponowania węgla do indywidualnych gospodarstw domowych przy niższych cenach zakupu.

Proponowane rozwiązanie wspomaga budżety gospodarstw domowych, a przede wszystkim istotnie wpłynie na poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego najbardziej potrzebujących. Tym samym przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków sytuacji międzynarodowej dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ciepła jest instalacja zasilana węglem kamiennym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak informacji o działaniach podjętych w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy	2477	GUS	Administrowanie (np. zawieranie umów, wydawanie

			zaświadczeń) w zakresie sprzedaży preferencyjnej paliwa stałego na rzecz gospodarstw domowych
Spółki z udziałem Skarbu Państwa	2	MAP	Sprzedaż paliwa stałego na rzecz gmin
Osoby fizyczne/gospodarstwa domowe	ok. 3,84 mln	dane MKiŚ (ustawa o dodatku węglowym)	Zakup preferencyjny paliwa stałego
Inne podmioty	b.d	b.d	Sprzedaż paliwa stałego na rzecz gospodarstw domowych (w sytuacji w której gmina/y nie wyrażą takiej chęci).

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przeprowadzono uzgodnienia robocze z niektórymi resortami lub instytucjami, w ramach których uwzględniono część zgłoszonych uwag.

Pilne procedowanie oraz priorytetowe traktowanie projektowanej regulacji jest zasadne z uwagi na konieczność niezwłocznego wprowadzenia systemu dystrybucji paliwa stałego, w związku z istniejącymi problemami w tym zakresie.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mld zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,92
budżet państwa	0	0,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,92
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	4,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4,92
budżet państwa												
JST												
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	0	4,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4,92
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4
budżet państwa	0	0,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,92
JST												
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	0	4,92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4,92
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Środki przeznaczone na rekompensatę dla podmiotów wprowadzających do obrotu będą pochodzić z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.).											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Do dokonania zakupu preferencyjnego uprawniona jest osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego. Zgodnie z OSR do ustawy o dodatku węglowym liczba gospodarstw domowych, których podstawowym nośnikiem do ogrzewania pomieszczeń jest węgiel wynosi 3,84 mln. Dane są te zbieżne ze statystykami CEEB, zgodnie z którymi w 3,6 mln kotłów wykorzystuje się węgiel i paliwa węglopochodne. Znaczna część gospodarstw zaopatrzy się w węgiel z polskich kopalń. Jednak pozostanie luka, którą ma wypełnić węgiel importowany przez PGE i WKS. Wolumen ten oszacowano na ok. 5 mln ton węgla opałowego do końca sezonu grzewczego w kwietniu 2023 r. Z uwagi na powyższe można przyjąć, że na warunkach preferencyjnych (2 tys. zł brutto za tonę) może zostać sprzedane do 5 mln ton, gdyż jest to cena znacznie korzystniejsza od ceny innych importerów. Przy aktualnie ponoszonych kosztach (kurs dolara, cena węgla, ceny frachtu, usług logistycznych) średni koszt spółek to ok 2020 zł netto za tonę. Przy cenie sprzedaży 1500 zł brutto (1219,51 zł netto) rekompensata dla spółek będzie wynosić ok. 800 zł netto. W związku z powyższym, przyjmując założenie braku zmiany wysokości kosztów w trakcie sezonu grzewczego, łączny koszt rekompensat wyniesie: 5 mln x 800 zł = 4 mld zł netto. Niemniej, w związku z tym, że rekompensata będzie kwotą brutto, jej ostateczna wysokość wyniesie 4,92 mld zł, z czego 0,92 mld zł stanowić będzie dochód budżetu państwa z tytułu VAT, a więc łączny wpływ na sektor finansów publicznych wyniesie 4 mld zł. Zmiany dotyczące dodatku węglowego będą finansowane w ramach środków przeznaczonych na pozostałe systemy wsparcia w sektorze energii w 2023 r. i nie powodują konieczności zapewnienia nowych źródeł finansowania.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki (w mld zł)						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	4						4
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak bezpośredniego wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na obywateli, rodzinę, oraz gospodarstwa domowe, poprzez umożliwienie tym gospodarstwom zaopatrzenia w paliwo stałe po niższych cenach.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Wprowadzone rozwiązania związane są nowymi zadaniami przede wszystkim dla gmin. Do ich zadań należeć będzie przyjmowanie i weryfikację wniosków, a także zorganizowanie sprzedaży węgla osobom fizycznym w gospodarstwach domowych.			
9. Wpływ na rynek pracy			
Nie dotyczy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu	Projektowana regulacja ma na celu wsparcie gospodarstw domowych w sytuacji rosnących cen węgla, związanego z sytuacją międzynarodową.		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Należy wskazać, że ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH¹⁾

z dnia

**w sprawie wykazu podmiotów uprawnionych do prowadzenia
sprzedaży gminom paliwa stałego**

Na podstawie art. 3 ust. 11 ustawy z dnia 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Podmiotami wprowadzającymi do obrotu uprawnionymi do prowadzenia sprzedaży gminom paliwa stałego, z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, są spółki:

- 1) PGE Paliwa sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie;
- 2) Węglokoks S.A. z siedzibą w Katowicach.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**MINISTER AKTYWÓW
PAŃSTWOWYCH**

¹⁾ Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej – aktywa państwowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 943).

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH¹⁾

z dnia

w sprawie ilości paliwa stałego dostępnej dla jednego gospodarstwa domowego

Na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się, że ilość paliwa stałego dostępna dla jednego gospodarstwa domowego w ramach zakupu preferencyjnego, wynosi:

- 1) 1500 kg – do dnia 31 grudnia 2022 r.;
- 2) 1500 kg – od dnia 1 stycznia 2023 r.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER AKTYWÓW
PAŃSTWOWYCH

¹⁾ Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej – aktywa państwowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów Państwowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 943).